

ИЗМЕРЕНИЯ НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБУЧЕНИЕ ЗА ВЪЗРАСТНИ ПРЕЗ 2015 Г.

Владимир Борисов

Национална агенция за професионално образование и обучение

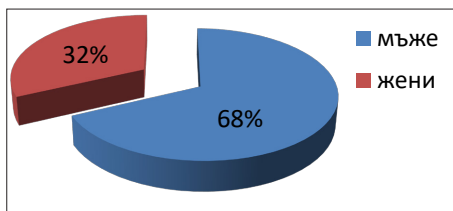
Съгласно Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО), центровете за професионално обучение (ЦПО) предлагат курсове за придобиване на професионална квалификация, както и курсове за обучение по част от професия за професиите с първа, втора и трета степен на професионална квалификация (СПК) от Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО) на лица, навършили 16 години.

Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО) издава и отнема лицензии на ЦПО, осъществява контрол на дейността им и прави оценка на качеството на предлаганите от тях обучения. Ежегодно се подготвя анализ за дейността на центровете за професионално обучение в съответствие с изискванията на чл. 42, т. 6 от ЗПОО. Данните, включвани в анализа, се базират на годишните доклади на центровете, които в съответствие с чл.22, ал. (8) от ЗПОО представят информация в НАПОО до 31.01.2016 г. Анализът за 2015 г. се базира на информацията на 975 центъра, които са изпълнили изискванията на чл.22, ал.8 от ЗПОО и са подали годишната си информация за проведените от тях обучения.

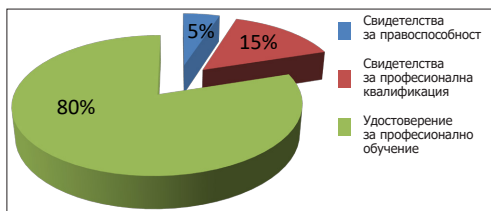
Настоящият брой на притежаващите лиценз ЦПО е около 1014, като в София са регистрирани 537 центъра и само за изминалата година са лицензирани 97 нови ЦПО, а 42 са допълнили своята лицензия с право да провеждат обучения и по други професии. Отнети са 45 лицензии и 2 са заличени.

Общият брой на обучените лица през 2015 г. е 84 257 в общо 13 223 проведени курса. Разпределението им по пол показва ясно изразено предимство в полза на мъжете (фигура 1). Те представляват 68% от всички обучени, като тази тенденция се наблюдава и при миналогодишните анализи на дейността на центровете. Делът на чуждестранните граждани е 0,5%, или 401 души.

От обучените 84 257 лица 12 382 са преминали курс на обучение по цяла професия с придобиване на степен на професионална квалификация и съответно са получили свидетелство за професионална квалификация, а 63 285 са се обучавали по част от професия и са получили удостоверение за професионално обучение (фигура 2).

Фигура 1. Разпределение на обучените през 2015 г. по пол

Фигура 2. Процентно разпределение на издадените от ЦПО документи за професионална квалификация през 2015 г.

Най-много обучени лица над 16 години извън образователната система има по следните професии.

С придобиване на I СПК:

- оператор на компютър – 2541 души;
- камериер – 578 души;
- шивач – 457 души;
- работник в озеленяването – 319 души.

С придобиване на II СПК:

- фризьор – 749 души;
- готвач – 570 души;
- козметик – 348 души;
- маникюрист-педикюрист – 316 души.

С придобиване на III СПК:

- оперативен счетоводител – 685 души;
- охранител – 653 души;
- офис-мениджър – 458 души;
- графичен дизайнер – 439 души.

По част от професия:

- охранител – 12 393 души;
- монтьор на транспортна техника – 8388 души;
- монтьор на подемотранспортна техника 5618 души;
- водач на МПС за обществен превоз – 4120 души.

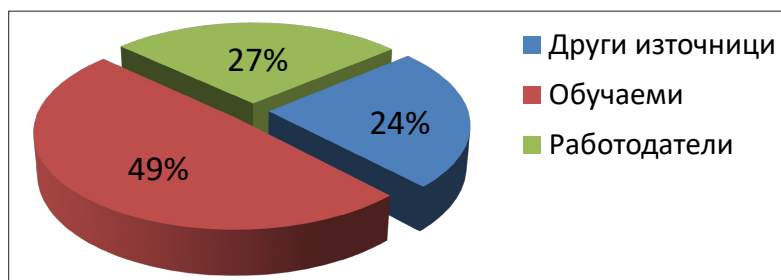
Трябва да се отбележи фактът, че упражняването на някои от професиите е регулирано с нормативни актове, в които има изисквания за периодични обучения. Такъв например е случаят с практикуването на професия „Охранител“. Трябва да отбележим, че упражняването на някои от тези професии е регулирано с нормативни актове и е свързано със задължително периодично професионално обучение. Такъв например е случаят с практикуването на професия „Охранител“. Съгласно чл. 28 на Закона за частната охранителна дейност всеки заемащ длъжността охранител следва да е преминал първоначално обуче-

ние по професията. Обучението се провежда въз основа на учебна програма, която включва задължително програма минимум, изготвена от Академията на МВР и утвърдена от директора на Главна дирекция „Национална полиция“.

В Списъка на професиите за професионално образование и обучение са включени 46 професионални направления, проведени обучения липсват по 4 от тях – „Изящни изкуства“, „Религия“, „Науки за земята“ и „Военно дело и отбрана“.

Анализът показва, че средната цена на курсовете се вмести в границите на ваучерите за безработни лица, отпуснати с ПМС №120/15.10.2015 г. с номинална стойност от 600, 1200 и 1800 лв. за обучение по професия съответно от първа, втора и трета степен на професионална квалификация.

През изминалата година се наблюдава увеличение на дела на обучените лица, чиито курсове са били финансирани от работодателите – 27%. От всички обучени 49% сами са финансирали своето обучение, а 24% от обучените са посочили, че са финансирани чрез други източници, включително чрез различни програми и мерки за заетост (фигура 3).

Фигура 3. Обучени лица през 2015 г. според източника на финансиране

Анализът на дейността на ЦПО за 2015 г. се публикува на интернет страницата на НАПОО, а целта му е да послужи на различни заинтересовани организации и институции, отговорни за провеждане на държавната политика в сферата на професионалното образование и обучение.

DIMENSIONS OF VOCATIONAL TRAINING FOR ADULTS IN 2015

✉ **Mr. Vladimir Borisov**

Vocational Education and Licensing Department
National Agency for Vocational Education and Training
125, Tzarigradsko Shose Blvd., Bl. 5
Sofia, Bulgaria
E-mail: napoo@navet.government.bg